

การดูแลมารดาที่มีภาวะ fetal distress

นางสาวนุรีฮัน ดิฑามาท

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

ภาวะทารกเครียด (fetal distress) หมายถึง ภาวะที่ทารกในครรภ์มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการขาดออกซิเจนมากขึ้น และถ้าไม่ให้คลอดโดยเร็วทารกจะได้รับอันตราย ปัจจุบันการวินิจฉัยภาวะทารกเครียดขึ้นอยู่กับลักษณะรูปแบบการเต้นของหัวใจทารกจาก electronic fetal heart rate monitoring (EFM) ซึ่งหากรูปแบบการเต้นของหัวใจทารกปกติมักจะให้ความมั่นใจได้ว่าทารกปลอดภัย

ทารกในครรภ์มีภาวะเครียด (fetal distress) จากการตรวจพบว่า FHR มีความผิดปกติ เช่น มี Base Line สูงกว่า ๑๖๐-๑๗๐ ครั้ง/นาที หรือน้อยกว่า ๑๑๐ ครั้ง/ นาที และพบร่วมกับ FHR ที่ผิดปกติหรือมีภาวะ Tick Meconium ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา จะตรวจ NST ทุกครั้งที่รับใหม่

Internal uterine resuscitation คือ การกระทำต่อมารดาเพื่อให้ทารกได้รับออกซิเจนเพิ่มขึ้น ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา จะมีการดูแลมารดาดังนี้

๑. ให้มารดานอนในท่าตะแคงซ้าย เพื่อช่วยเพิ่มการไหลเวียนของเลือดที่ไปเลี้ยงมดลูก
๒. ให้ออกซิเจน Mask with bag ๑๐ ลิตร/นาที
๓. ดูแลให้ได้รับสารน้ำ ๐.๙% NSS ๑๐๐๐ ML V ๑๐๐ cc/hr
๔. ติดตาม การเต้นของหัวใจทารกตลอดเวลา (Monitor FHS) ทุกๆ ๑ ชั่วโมง
๕. แนะนำเทคนิคการหายใจที่ถูกต้อง
๖. รายงานให้แพทย์รับทราบ หลังจากปฏิบัติตามขั้นตอนที่ผ่านมาแล้ว โดยต้องรายงานให้เร็วที่สุด เพื่อจะได้ให้การช่วยเหลือได้ทันท่วงที และ ปฏิบัติตามแผนการรักษาของแพทย์
๗. ประเมินความก้าวหน้าของการคลอด โดยการตรวจภายใน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวิธีการคลอด หากพบที่ไม่สามารถคลอดเองได้ ก็จะส่งต่อ ไปยังโรงพยาบาลศูนย์ยะลาโดยเร็ว

เตรียมความพร้อมในการคลอด (หากสามารถคลอดเอง)

๑. งดน้ำงดอาหาร
๒. อธิบายผลการตรวจพบ และแจ้งแผนการรักษาให้มารดาและญาติเข้าใจเพื่อความร่วมมือ และร่วมตัดสินใจ
๓. รายงานกุมารแพทย์
๔. เตรียมอุปกรณ์ในการช่วยฟื้นคืนชีพ และเตรียมทีมในการ CPR ทารก

เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

ณัฐกาญจน์ ไชยรัตน์พงศ์. การดูแลทางสูติศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์